

Sarajevo, 22.04.2019. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
15.04.2019.- 19.04.2019.

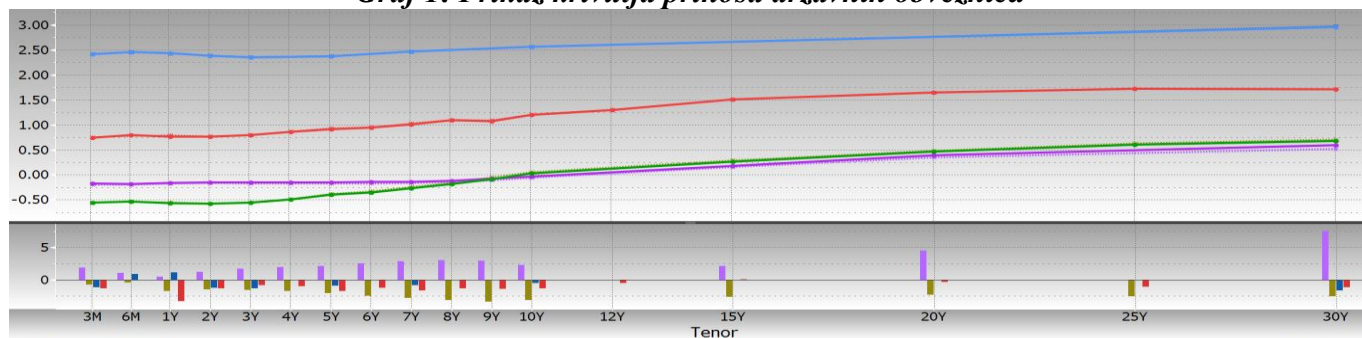
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	12.4.19	-	19.4.19	12.4.19	-	19.4.19	12.4.19	-	19.4.19	12.4.19	-	19.4.19
2 godine	-0,56	-	-0,57	2,39	-	2,38	0,78	-	0,77	-0,16	-	-0,15
5 godina	-0,38	-	-0,39	2,38	-	2,37	0,93	-	0,91	-0,17	-	-0,15
10 godina	0,06	-	0,03	2,57	-	2,56	1,21	-	1,20	-0,06	-	-0,03

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	12.4.19	-	19.4.19
3 mjeseca	-0,542	-	-0,529
6 mjeseci	-0,539	-	-0,544
1 godina	-0,520	-	-0,546

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 19.04.2019. godine (pune linije) i 12.04.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Europsko financijsko tržište je proteklog petka bilo zatvoreno zbog praznika. Prinosi sigurnijih obveznica nisu bilježili bitnije promjene do četvrtka kada su objavljeni razočaravajući podaci PMI indeksa. Objavljivanje PMI indeksa je bilo u fokusu tržišnih sudionika, kao mogući pokazatelj oporavka gospodarskoga rasta, a kako su podaci bili slabiji od očekivanih, prinosi sigurnijih obveznica su zabilježili pad. Na tjednoj razini (zaključno sa 18.04.) prinosi njemačkih obveznica su smanjeni između 1,5 i 3 bazna boda. Istodobno, prinosi italijanskih obveznica su povećani između 6 i 7 baznih bodova, a prinosi španjolskih obveznica između 1 i 3 bazna boda.

Reuters je objavio nepotvrđenu vijest da je značajan broj članova UV ECB izrazio sumnju da će u drugoj polovici godine doći do oporavka gospodarskoga rasta upozoravajući da su zvanične prognoze „preoptimistične“ imajući u vidu slabljenje gospodarskoga rasta u Kini i nastavak trgovinskih tenzija, dok je Bloomberg objavio, također nepotvrđenu vijest, da kod zvaničnika ECB nedostaje „entuzijazam“ za kreiranje više razina kamatnih stopa ispod 0%. Deutsche Bundesbank je objavila da je gospodarski rast Njemačke zabilježio samo blagi oporavak u prvom tromjesečju, te da je usporena ekspanzija uvjetovana smanjenjem industrijske proizvodnje, odnosno da su porudžbine prerađivačkog sektora „bukvalno kolabirale“, kao i da je raspoloženje zabilježilo „značajno pogoršanje“ u industriji koja je ranije predstavljala pokretač izvozno orijentiranog gospodarstva. Nešto bolja situacija je s građevinskim sektorom za koji se navodi da je zahvaljujući povoljnim vremenskim uvjetima u veljači nastavljen rast

ovog sektora, kao i da je privatna potrošnja prevazišla slabu fazu zahvaljujući fiskalnim mjerama Vlade, koje su utjecali na rast potrošnje. Nakon što je Vlada Njemačke smanjila prognoze gospodarskoga rasta za ovu godinu, Reuters je objavio da nacrt zakona pokazuje da ministar financija Scholz planira da poveća podršku korporativnom istraživanju i razvoju koji bi mogli imati vrijednost od 1,27 milijardi EUR godišnje, počevši od 2020. godine, a što bi predstavljalo bitan čimbenik za povećanje gospodarskoga rasta uzimajući u obzir ne tako pozitivan ambijent za trgovinu industrijskim proizvodima. U ekonomskom biltenu Središnje banke Italije se navodi da se industrijska aktivnost Italije u prvom tromjesečju „vratila rastu“, te da na osnovi toga interni modeli banke ukazuju na rast GDP-a od oko 0,1% u ovom razdoblju. Zvanični podaci o kretanju GDP-a bi trebalo da budu objavljeni 30. travnja.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	TRAVANJ	51,8	51,3	51,6
2.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR)	VELJAČA	-	19,5	17,4
3.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	VELJAČA	-	26,8	37,1
4.	Stopa inflacije – EZ (final.)	OŽUJAK	1,4%	1,4%	1,5%
5.	Stopa inflacije – Finska	OŽUJAK	-	1,1%	1,3%
6.	Stopa inflacije – Austrija	OŽUJAK	-	1,8%	1,5%
7.	Stopa inflacije – Italija	OŽUJAK	1,1%	1,1%	1,1%
8.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	VELJAČA	-	2.363,7	2.363,5
9.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G)	VELJAČA	-	-2,9%	-0,6%
10.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	VELJAČA	-	1,3%	0,7%
11.	Indeks građevinskog sektora – EZ (G/G)	VELJAČA	-	5,2%	-0,1%
12.	ZEW indeks poslovnog povjerenja – Njemačka	TRAVANJ	0,5	3,1	-3,6
13.	Maloprodaja – Nizozemska (G/G)	VELJAČA	-	4,3%	2,9%
14.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska	OŽUJAK	-	3,3%	3,4%

SAD

U izvješću Beige Booka, koje je Fed objavio prošlog tjedna, istaknuto je da je ekonomija SAD tijekom ožujka do početka travnja rasla blagim do umjerenim tempom. Dok se očekivalo da će se nastaviti rast sličnim tempom kao i u prethodnom izvješću, mnoge regije su zabilježile snažniju prodaju kuća, a uvjeti u prerađivačkom sektoru su poboljšani, usprkos trgovinskim tenzijama. U izvješću je, također, navedeno da zaposlenost nastavlja da raste širom zemlje uz umjereni rast cijena u odnosu na prethodno izvješće, te da jačanje tržišta rada vodi nastavku jačanja pritiska na plaće, te je tako većina regija zabilježila umjereni rast plaća. Predsjednik Feda iz Bostona Rosengren je izjavio kako će usprkos određenom smanjenju u odnosu na prošlu godinu, tempo rasta gospodarske aktivnosti biti dovoljan za dalja smanjenja stope nezaposlenosti u skorijoj budućnosti. Istodobno, predsjednik Feda iz Čikaga Evans je istakao da je monetarna politika Feda do sada bila uspješna u postizanju maksimalnog zapošljavanja, te manje uspješna u postizanju inflatornih ciljeva.

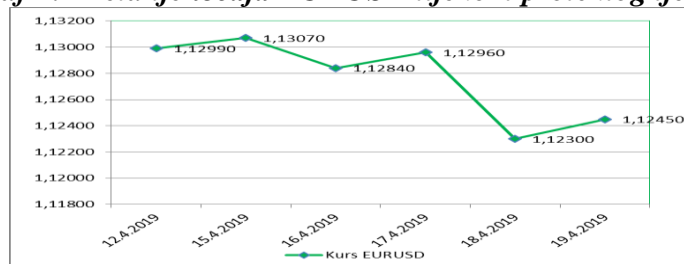
Bloomberg je prošlog tjedna objavio vijest da su se najveće američke banke (JPMorgan Chase&Co. i Bank of America Corp.) u proteklom razdoblju u značajnoj mjeri oslanjale na poslovanje s fizičkim osobama, kako bi nadoknadile kontinuirani pad u trgovanju i ostvarile rekordnu dobit.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno	Prethodno	
			stanje	razdoblje	
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	TRAVANJ	52,8	52,4	52,4
2.	PMI indeks uslužnog sektora P	OŽUJAK	55,0	52,9	55,3
3.	Indeks vodećih ekonomskih pokazatelja	OŽUJAK	0,4%	0,4%	0,1%
4.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	12. TRAVNJA	-	-3,5%	-5,6%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	13. TRAVNJA	205.000	192.000	197.000
6.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	14. TRAVNJA	-	60,3	59,8
7.	Zalihe u veleprodaji (M/M)	SIJEČANJ	0,3%	0,2%	1,2%
8.	Indeks industrijske proizvodnje (M/M)	VELJAČA	0,2%	-0,1%	0,1%
9.	Iskorištenost kapaciteta	VELJAČA	79,2%	78,8%	79,0%
10.	Indeks započetih kuća (M/M)	OŽUJAK	5,4%	-0,3%	-12,0%
11.	Trgovinska bilanca (u mlrd USD)	VELJAČA	-53,4	-49,4	-51,1
12.	Obujam maloprodaje (M/M)	OŽUJAK	1,0%	1,6%	-0,2%

USD je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD smanjen sa razine od 1,1299 na razinu od 1,1245.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna volatilnost u kretanju GBP je ublažena, nakon što su se lideri EU i Velike Britanije dogovorili oko produženja Brexita za narednih šest mjeseci. To je umanjilo rizike Brexita bez sporazuma, ali je ujedno pojačalo mogućnosti političke neizvjesnosti u Velikoj Britaniji s obzirom na to da se političari još uvijek ne mogu dogovoriti oko najboljeg rješenja Brexita.

Ministar vanjskih poslova Velike Britanije Hunt je izjavio da su pregovori između Vlade i opozicije mnogo konstruktivniji nego što se misli. Ministar financija Hammond je najavio da se počinje s traganjem novog guvernera BoE koji će zamjeniti sadašnjeg guvernera Carneya, koji BoE napušta u siječnja 2020. godine. Velika Britanija je u ovome specifična jer otvara poziv za ovu poziciju za kandidate širom svijeta. Mandat sadašnjeg guvernera Carneya, koji je prvi strani guverner BoE, smatra se uspjehom u financijskoj diplomatiji zemlje, dok Vlada želi poticati tzv. „globalnu Britaniju“ nakon što zemlja napusti EU. Naredni guverner BoE će morati da bude svjestan oštrog podijeljenosti među političkim pozicijama u zemlji, uz očite izazove koji dolaze kao posljedica Brexita u pogledu kratkoročnog rasta i dugoročnih regulatornih odnosa sa EU. Hammond je istakao da možda postoje neki kandidati koji bi odustali od prijave na ovu poziciju zbog političkih debata oko Brexita, a koje guverner BoE neminovno ne može izbjeći.

Ekonomski pokazatelji su ukazali da tržište rada u Velikoj Britaniji i dalje jača, te da prkosi Brexitu i krizi koja se oko Brexita razvija. Također, podaci o inflaciji su pokazali da je tijekom ožujka inflacija iznosila 1,9% godišnje, što je nešto ispod očekivanih 2,0%. Ovim su smanjeni pritisci na BoE da pooštri monetarnu politiku s obzirom na to da je inflacija trenutno ispod ciljane razine BoE od 2%. Prethodno objavljeni podaci o kretanju plaća u Velikoj Britaniji su pokazali da plaće rastu brže od inflacije, što u kombinaciji sa najnižom stopom nezaposlenosti u posljednje 44 godine umanjuje neizvjesnosti oko Brexita.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno	Prethodno
			stanje	razdoblje
1.	Rightmove cijene kuća (G/G) TRAVANJ	-	-0,1%	-0,8%
2.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć (promjena) OŽUJAK	-	28.300	26.700
3.	Prosječne tjedne zarade, sa bonusima VELJAČA	3,5%	3,5%	3,5%
4.	Stopa nezaposlenosti (tromjesečno) VELJAČA	3,9%	3,9%	3,9%
5.	Inflacija (G/G) OŽUJAK	2,0%	1,9%	1,9%
6.	PPI ulazne cijene u proizvodnji (G/G) OŽUJAK	3,9%	3,7%	4,0%
7.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G) OŽUJAK	2,1%	2,4%	2,4%
8.	Maloprodaja (G/G) OŽUJAK	4,5%	6,7%	4,0%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,86409 na razinu od 0,86522, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,3074 na razinu od 1,2993.

JAPAN

OECD je proteklog tjedna priopćila da bi se Japan trebao prvenstveno oslanjati na povećanje poreza na promet kako bi se ostvarili dodatni prihodi i pomoglo plaćanje rastućih socijalnih troškova. Također, iz OECD je priopćeno da bi BoJ trebala ostati fokusirana na postizanje ciljne razine inflacije od 2%. Japanske poslovne novine Nikkei objavile su vijest kako će BoJ već 2020. godine prestići državni mirovinski fond kao najveći dioničar u Tokiju, a prema podacima iz ožujka BoJ je držala preko 28 bilijuna JPY u ETF-ovima. U međuvremenu, BoJ je krajem prošlog tjedna prvi put u posljednja dva mjeseca smanjila iznos za kupovine obveznica u redovnim mjesečnim operacijama, što je iznenadilo tržišne sudionike. Ovaj potez BoJ je uslijedio nakon što su se prinosi obveznica na globalnoj razini, uključujući i japanske, oporavili sa najnižih razina zabilježenih u prethodnom razdoblju, kada su se povećale zabrinutosti oko globalnog rasta. Razlozi se prvenstveno odnose na objavljivanje boljih od očekivanih podataka u SAD i Kini, povećanje izgleda za postizanje trgovinskog sporazuma, kao i na prolongiranje Brexita, što je u konačnici povećalo apetit za rizičnom aktivom i smanjilo privlačnost vrijednosnih papira sa fiksnim prihodom za investitore.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

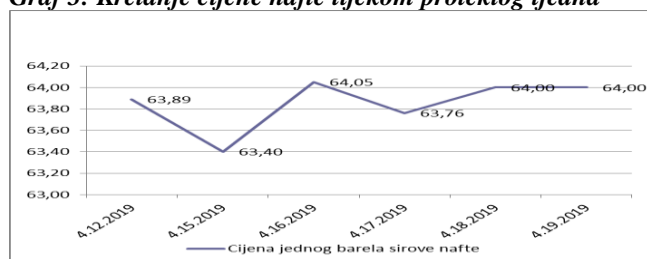
Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno	Prethodno
			stanje	razdoblje
1.	Stopa inflacije (G/G) OŽUJAK	0,5%	0,5%	0,2%
2.	Trgovinska bilanca (u mlrd JPY) OŽUJAK	363,2	528,5	334,9
3.	Izvoz (G/G) OŽUJAK	-2,6%	-2,4%	-1,2%
4.	Uvoz (G/G) OŽUJAK	2,8%	1,1%	-6,6%
5.	Indeks uslužnog sektora (M/M) VELJAČA	-0,2%	-0,6%	0,6%
6.	Industrijska proizvodnja (G/G) F VELJAČA	-	-1,1%	0,7%
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora P TRAVANJ	-	49,5	49,2
8.	Iskorištenost kapaciteta (M/M) VELJAČA	-	1,0%	-4,7%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 126,57 na razinu od 125,82. JPY je, također, aprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio smanjenje sa razine od 112,02 na razinu od 111,92.

NAFTA I ZLATO

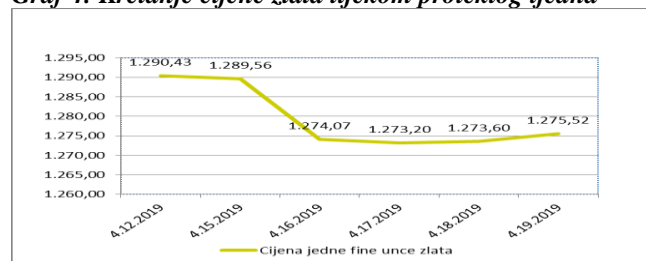
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 63,89 USD (56,54 EUR). Generalno promatrano, cijena nafte je posljednjih šest mjeseci bila prilično volatilna. U posljednjem tromjesečju 2018. godine cijena je bilježila pad, da bi u prvom tromjesečju 2019. godine zabilježila rast od 40%, što je najbolji tromjesečni rast u posljednjoj dekadi. Ovakve trendove analitičari opisuju kao dosta neizvjesnim za buduće predviđanje trenda cijene nafte, posebno jer i samo tržište ovog energenta šalje različite signale. U takvim okolnostima analitičari sugeriraju da bi u narednim mjesecima cijena nafte mogla biti i volatilnija. Tijekom tjedna cijena nafte se kretala u uzanom rasponu između 63 i 64 USD po barelu. Početkom tjedna cijena nafte je bilježila rast pod utjecajem smanjenja obujma proizvodnje od strane OPEC-a, što je imalo snažniji učinak po cijenu ovog energenta u odnosu na očekivanja oko sporijeg globalnog rasta. Dodatni učinak po rast cijene nafte početkom tjedna imala je i pojačana tražnja Kine za ovim energentom, koja je drugi najveći svjetski potrošač nafte. Sredinom tjedna došlo je do blagog smanjenja cijene, pod utjecajem neizvjesnosti oko smanjenja obujma proizvodnje ovog energenta u budućnosti, izvoza Iraka, kao i razine zaliha nafte u SAD. Krajem tjedna cijena nafte se blago povećala do 64 USD po barelu, nakon što su objavljene vijesti da su pojačane aktivnosti na novim bušotinama u SAD. Financijsko tržište je u petak bilo zatvoreno zbog praznika, tako da je na zatvaranju tržišta u četvrtak cijena nafte iznosila 64 USD (56,99 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.290,43 USD (1.142,07 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je bilježila pad. Početkom tjedna došlo je do blagog pada cijene zlata, nakon što su blago pojačani apetiti prema riziku, pod utjecajem napretka oko trgovinskih sporazuma između Kine i SAD, ali i pod utjecajem pozitivnih podataka o kreditiranju u Kini. Optimizam se proširio i na globalno tržište dionica. Ovakve okolnosti utjecale su na to da se cijena zlata smanji na razinu ispod 1.290 USD po unci. Narednog dana cijena je nastavila da se smanjuje, te se tijekom trgovanja našla na najnižoj razini od početka godine. Aprecijacija USD i smanjenje averzije prema riziku, potaknuti pozitivnim ekonomskim podacima, koji su, također, utjecali na rast dioničkih indeksa, ključni su razlozi koji su utjecali na pad cijene zlata. Pozitivne vijesti oko trgovinskih pregovora između SAD i Kine, kao i odsustvo značajnih geopolitičkih pitanja, i dalje su dali doprinos padu cijene zlata. Cijena zlata je bila izložena silaznim pritiscima s obzirom na to da su se vrijednosti dioničkih indeksa održale blizu najveće razine u posljednjih šest mjeseci, kao i pod utjecajem obnovljenog optimizma oko globalnog rasta. Pored toga, na smanjenje cijene zlata utjecaj su imali i podaci iz Kine koji su pokazali da su GDP, industrijska proizvodnja i maloprodaja premašili očekivanja. Krajem tjedna tržište je bilo prilično mirno zbog praznika. Na zatvaranju tržišta u petak cijena zlata je iznosila 1.275,52 USD (1.134,30 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.